Двічі те саме літо

Те саме місце. Інші люди. Ще один шанс



Laura Bellini

Двічі те саме літо

Те саме місце. Інші люди. Ще один шанс

Laura Bellini

ROMANS

ISBN: 9788384903346

ALL-IN Rafał Płonkowski



ЗМІСТ

INTRO 4
Розділ 1 - Усе, чого ми не сказали 11
Розділ 2 - Межі, які ми встановлюємо самі 22
Розділ 3 - Між світлом і тінню 34
Розділ 4 - Те, що залишається після заходу сонця 46
Розділ 5 - Право сказати «ні» 61
Розділ 6 - Перший поцілунок через роки 72
Розділ 7 - Небезпечна близькість 85
Розділ 8 - Там, де закінчується фільм 96
Розділ 9 - Усе, що ми можемо втратити 107
Розділ 10 - Між нами більше немає випадковостей 118
Розділ 11 - Право бути поруч 129
Розділ 12 - Дата від'їзду 140
Розділ 13 - Ціна чужих очікувань 150
Розділ 14 - Правда, якої ми ще не знаємо 160
Розділ 15 - Останній ранок того літа 170
Розділ 16 - Відстань, яку ми обираємо 181
Розділ 17 - Усе, що залежить від мене 191
Розділ 18 - Перший крок без гарантій 202
Розділ 19 - Те, що ми обираємо насправді 213
Розділ 20 - Літо, яке залишилося з нами 225

INTRO

Першим, що я побачила після приїзду, було море. Другим — чоловік, якого одинадцять років намагалася не згадувати.

Він стояв на кам'яній терасі вілли «Серена», спершись долонями на поруччя. На ньому була світла лляна сорочка із засуканими рукавами й темні штани. Вітер ворушив його волосся, трохи коротше, ніж я пам'ятала. Я не бачила його обличчя, але впізнала те, як він схиляв голову, коли над чимось замислювався. Деякі подробиці пам'ять зберігала з дивовижною точністю, навіть коли людина робила все можливе, щоб їх позбутися.

Я зупинила машину перед залізною брамою й вимкнула двигун. Крізь відчинене вікно долинав запах нагрітих сонцем сосен, солі та розмарину, що ріс уздовж під'їзної доріжки. Був кінець червня. Адріатичне море мало той непристойно прекрасний бірюзовий відтінок, який на фотографіях здавався результатом надмірної обробки.

Я приїхала сюди працювати. Допомогти подрузі. Відпочити від Кракова й робочого календаря, у якому кожен день був розписаний по годинах, а кожна година належала комусь іншому.

Я не приїхала сюди за спогадами.

Телефон завібрував на пасажирському сидінні.

— Силь, ти вже приїхала? — запитала Лена, перш ніж я встигла щось сказати.

— Я перед брамою. Скажи мені тільки одне.

— Якщо ти про кондиціонер, його полагодили вчора.

— Макс Сенк у тебе?

Запала тиша. Коротка, але достатньо промовиста.

— Я збиралася тобі сказати.

Я заплющила очі.

— Лено.

— Знаю.

— Ти знала, що я приїду сьогодні.

— Так.

— І знала, що він теж тут буде.

— Уже три дні.

Я знову подивилася на терасу. Чоловік обернувся, щоб підняти щось зі столу. Лише тепер я помітила переносний проєктор і згорнутий екран, притулений до стіни.

— Чому?

— Бо мені потрібні ви обоє.

Лена сказала це таким тоном, ніби відповідь була очевидною. Ми знали одна одну ще зі студентських років. Вона знала, як важко мені відмовляти людям, яких я любила, і ніколи раніше не користувалася цим знанням.

Два тижні тому вона попросила мене допомогти із запуском літньої культурної програми в резиденції, яку успадкувала від тітки. Я мала підготувати переклади, подбати про спілкування з іноземними гостями й допомогти довести до ладу літературні заходи. Їй була потрібна людина, якій вона могла довіряти, адже ремонт поглинув усі її заощадження, а перший сезон мав вирішити майбутнє цього місця.

Я погодилася на шість тижнів. За оплату, про яку ми чесно домовилися, з окремою кімнатою та можливістю

виконувати власні замовлення. У середині серпня я мала повернутися до Кракова, де на мене чекала співпраця з видавництвом, заради якої я працювала роками.

План був розумний. Мій власний.

У ньому не було Макса.

— Він відповідає за кіно просто неба, — пояснила Лена. — Мені потрібні його обладнання й досвід. Без вечірніх показів я не зможу завершити програму.

— Ти могла мене попередити.

— Я боялася, що ти не приїдеш.

Це боліло більше, ніж сама несподіванка.

— Ти мала дозволити мені вирішити самій.

— Ти маєш рацію, — тихо відповіла вона. — Пробач. Я на кухні. Заходь, будь ласка. Поговоримо.

Я завершила розмову, але ще якийсь час сиділа нерухомо. На терасі Макс пересунув столик, відкривши частину краєвиду на затоку. Цей простий рух викликав спогад, до якого я не хотіла повертатися: наші переплетені пальці на схожому поруччі одинадцять років тому, коли мені було двадцять три і я була переконана, що сміливість полягає в умінні вдавати байдужість.

Тоді я не сказала йому, що хотіла залишитися довше.

Він не попросив.

А останнього ранку ми обоє поводилися так, ніби наше спільне літо було лише приємним епізодом.

Я вийшла з машини.

Кам'яні сходи, що вели до входу, я пам'ятала з попереднього приїзду. Їхні краї відшліфували покоління гостей, а в щілинах проростали дрібні білі квіти. Тоді ми з

Леною жили в кімнатах на другому поверсі, а її тітка дозволяла нам користуватися терасою після закриття ресторану.

Тепер біля дверей висіла нова табличка з назвою резиденції. Під свіжою фарбою на стінах усе ще можна було розгледіти старі тріщини.

Я підійшла до багажника й витягла валізу. Коліщатко зачепилося за нерівну бруківку. Я смикнула ручку раз, потім удруге, дедалі більше дратуючись через власну незграбність.

— Ліворуч буде легше.

Голос пролунав за моєю спиною.

Мені не потрібно було обертатися, щоб зрозуміти, кому він належить.

— Я впораюся.

— Не сумніваюся.

Макс не підійшов ближче. Коли я повернула голову, він стояв за кілька кроків від мене. Йому було тридцять дев'ять, хоча я все ще бачила в ньому щось від того двадцятивосьмирічного чоловіка, якого колись знала. Ті самі виразні брови, трохи кривувата усмішка, спокійний погляд. На скронях з'явилися поодинокі сиві волосини.

Одинадцять років не зробили його менш вродливим. Вони зробили його ще важчим для ігнорування.

— Привіт, Сильвано, — сказав він.

Він не скористався колишнім пестливим скороченням мого імені. За це я була йому вдячна.

— Максе.

Він подивився на мою валізу, потім на сходи.

— Лена чекає всередині. На кухні зараз розгортається драма з кавомашиною.

— Вона досі намагається її полагодити, б'ючи по корпусу?

— Тепер ще й наводить словесні аргументи.

Я мимоволі усміхнулася. І відразу пошкодувала, бо Макс це помітив.

— Радий тебе бачити, — сказав він тихіше.

Ці слова були небезпечно звичайними. У них не було ні докору, ні зізнання, ні спроби пояснити минуле. І все ж на мить я забула, чому так сильно хотіла тримати дистанцію.

— Я не знала, що ти тут будеш.

Усмішка зникла з його обличчя.

— Я щойно здогадався. Лена тобі сказала?

— Лише зараз.

— А мені вона сказала про твій приїзд учора ввечері.

Я міцніше стиснула ручку валізи.

— І ти вирішив залишитися.

— У мене тут робота, Сильвано. Так само як і в тебе.

Це не прозвучало як виправдання. Радше як окреслення межі, якої я сама потребувала.

Я кивнула.

Макс показав на вужчий прохід біля сходів, що полого спускався до бічного входу.

— Там є пандус. Якщо хочеш, покажу дорогу.

— Я її знаю.

— Тоді побачимося.

Він попрямував до тераси, дозволивши мені піти без жодних додаткових запитань. Я якусь мить дивилася йому вслід, здивована тим, наскільки болісною виявилася відсутність будь-якого тиску з його боку.

На кухні Лена кинулася мені на шию, перш ніж я встигла поставити валізу. Від неї пахло лимонним милом і кавою, яку їй, очевидно, нарешті вдалося випросити в кавомашини.

— Я жахлива подруга, — оголосила вона.

— Сьогодні в тебе справді є вагомі аргументи на користь цього твердження.

Вона відсторонилася, щоб подивитися мені в очі.

— Я не хотіла вас зводити. Присягаюся.

— Я воліла б, щоб ти навіть не вживала цього слова.

— Він мені потрібен для кіно. Ти — для літературної програми й спілкування з гостями. Це справді все.

Я поглянула крізь вікно на залиту сонцем терасу. Макс розмовляв телефоном, водночас перевіряючи кріплення екрана. Він навіть не намагався зазирнути на кухню.

Лена подала мені склянку холодної води.

— Ти залишишся?

Я зробила ковток. Я приїхала сюди зі своїми планами й не збиралася від них відмовлятися лише тому, що минуле вирішило вдягнути лляну сорочку.

— Залишуся, — відповіла я. — Але відтепер жодних сюрпризів.

Лена кивнула з помітним полегшенням.

Крізь відчинене вікно долинув тихий сміх Макса. Настільки знайомий, що на одну секунду мені знову

стало двадцять три, моє волосся було мокрим після нічного купання, а на плечі була накинута його сорочка.

Я поставила склянку на стільницю.

Я могла працювати з ним. Могла зустрічати його на сходах, обговорювати програму й ставитися до нього як до будь-якого іншого колеги. Зрештою, я вже була не тією жінкою, якою була того літа.

Але чи зможу я дивитися на нього щодня, знаючи, що колись дозволила йому піти, так і не сказавши жодного щирого слова?

Розділ 1 - Усе, чого ми не сказали

Перша організаційна зустріч почалася через сорок хвилин після того, як Лена пообіцяла мені більше нічого від мене не приховувати. Я сиділа за великим столом у колишній їдальні, з ноутбуком, блокнотом і склянкою води, яку ніхто не встиг охолодити. Крізь відчинені вікна долинав запах нагрітих сонцем кипарисів. За стіною хтось пересував меблі, а з тераси чулися звуки інструментів. Вілла «Серена» готувалася до першого сезону після багатьох років занедбаності. А я готувалася до шести тижнів, які мали минути зовсім не так, як я запланувала.

Лена розклала на столі роздрукований розклад.

— Мені потрібна ваша допомога, бо сама я з цим не впораюся, — почала вона. — І перш ніж хтось із вас запитає: ні, додаткових грошей на професійну агенцію в мене немає.

Я присунула аркуш до себе. Програма передбачала три кіновечори на тиждень, дві літературні зустрічі та заходи вихідного дня для гостей резиденції. Кожен пункт був описаний із захопленням людини, яка чудово уявляла кінцевий результат, але не обов'язково пам'ятала про всі етапи підготовки.

— Коли ти хочеш відкрити бронювання? — запитала я.

— У п'ятницю.

Я подивилася на неї поверх окулярів.

— Через чотири дні?

— Саме так.

— У нас ще немає готових описів, підтверджених гостей і остаточного розкладу.

— Саме тому ти тут.

— Я не вмію перекладати описи заходів, які існують виключно у твоїй уяві.

Лена відкрила рота, але перш ніж устигла відповісти, до їдальні зайшов Макс. Він ніс металевий ящик з інструментами та теку з документами. Тепер його сорочка була розстебнута біля шиї, а на передпліччі я помітила невелику подряпину. Він поставив ящик біля дверей, перепросив за запізнення й сів навпроти мене.

Він не намагався повертатися до нашої зустрічі перед будинком. Власне, поводився настільки природно, що я відчула ірраціональне роздратування. Наче одинадцять років розлуки були лише трохи довшою перервою між двома розмовами.

— Я встиг перевірити електропроводку на терасі, — сказав він Лені. — Не підключатиму там обладнання, доки електрик не замінить дві розетки й не огляне розподільний щит.

— А якби ми скористалися подовжувачами?

— Тоді мали б більше кабелів, підключених до тієї самої несправної проводки.

Він говорив спокійно, без найменшої спроби присоромити подругу. Я це відзначила. Колишній Макс умів бути нетерплячим, коли хтось не розумів його задумів. Цей явно навчився відрізняти необізнаність від браку доброї волі.

— У мене є контакт електрика, — запропонувала я. — Він допомагав знайомим із модернізацією пансіонату неподалік Спліта. Можу йому зателефонувати.

Макс уважніше подивився на мене.

— Ти розмовляєш хорватською?

— Достатньо добре, щоб пояснити технічну проблему. А якщо мені забракне слів, у мене є словник, і я не соромлюся ним користуватися.

— Оце я якраз пам'ятаю.

Я не запитала, що ще він пам'ятав.

Лена полегшено зітхнула й почала розповідати про запрошених гостей. Дві письменниці з Польщі, хорватський есеїст та італійська перекладачка мали провести розмови про літературу подорожей. Я знала деякі їхні книжки. Слухала з дедалі більшим зацікавленням, позначаючи в блокноті питання, які потребували підтвердження. Коли розмова перейшла до кіновечорів, Макс відкрив теку.

— Нам потрібно змінити час показів, — оголосив він.

Лена насупилася.

— Чому?

— О дев'ятій вечора ще надто світло. Для цього екрана мені потрібно щонайменше на пів години більше, а найкраще починати проєкцію після двадцять першої сорок п'ять.

— Тоді покази перетинатимуться із зустрічами з авторами, — сказала я.

— Отже, треба змінити програму.

— Ми не можемо пересувати всі заходи лише тому, що проєктору потрібна темрява.

— Проєктор не домовляється із заходом сонця.

Я підвела очі. Макс спирався передпліччями на стіл і дивився на мене без найменшої усмішки.

— А запрошені гості — не предмети обладнання, які можна переставляти за потреби, — відповіла я. — Дехто з них має узгоджений час приїзду й від'їзду. Нам потрібне рішення, яке враховуватиме інтереси всіх.

— Згоден. Але якщо ти хочеш показувати фільм при денному світлі, я не стану відповідати за такий показ.

У його голосі з'явилася твердість, якої раніше я не чула. Вона не була агресивною. Саме тому її було важче знехтувати.

Лена переводила погляд із мене на нього.

— Можливо, ми могли б...

— Спочатку мені потрібно знати, що вже пообіцяли гостям, — м'яко перебила я. — Я не змінюватиму підтверджених умов без їхньої згоди.

— А мені потрібне право зупинити проєкцію, якщо технічні умови будуть небезпечними або не буде належної ліцензії, — додав Макс. — Моя компанія відповідає за обладнання й законність показів.

Я зрозуміла, що справа не лише в різниці темпераментів. Він був власником кінотеатру просто неба, мав власну репутацію, зобов'язання й рахунки, які потрібно оплачувати. Я мала подбати про цілісність програми та людей, які довірилися Лені. Ніхто з нас не міг просто поступитися й удавати, що проблема зникла.

— Тоді розділимо повноваження, — запропонувала я. — Ти визначаєш технічні умови показів і список фільмів, на які ми маємо права. Я складаю програму з урахуванням підтверджених зобов'язань перед гостями. Лена затверджує остаточні зміни.

Макс якусь мить розглядав мене.

— За умови, що ми не оголошуватимемо жодного показу без мого підтвердження.

— А жодної зустрічі з автором не переноситимемо без консультації зі мною.

— Домовилися.

Він простягнув руку через стіл.

Я дивилася на неї трохи довше, ніж слід було. Вона здавалася більшою, ніж я пам'ятала, з невеликим загрубінням шкіри біля великого пальця. Коли я потиснула його долоню, він відповів коротким, діловим рукостисканням. Не намагався затримати мої пальці.

Мене це майже розчарувало.

Після зустрічі я залишилася в їдальні, щоб упорядкувати нотатки. Лена побігла приймати доставку постільної білизни, а Макс повернувся на терасу. Кілька хвилин я чула лише клацання клавіатури та спів цикад за вікном. Я встигла надіслати два листи, коли на екрані з'явилося повідомлення від редакторки краківського видавництва.

Вона підтверджувала отримання зразка перекладу й повідомляла, що розмова щодо довгострокової співпраці відбудеться в середині серпня. Це ще не була пропозиція укласти договір, але вперше за кілька місяців я отримала конкретний сигнал. Я мріяла про цю роботу. Після

багатьох років перекладання інструкцій, договорів і рекламних матеріалів мені хотілося повернутися до літератури. Не тому, що я зневажала свою попередню діяльність. Просто втомилася відкладати найважливіші амбіції на потім.

Я негайно відповіла, підтвердивши свою готовність.

— Хороша новина?

Я підвела голову. Макс стояв біля відчинених дверей, що вели на терасу. Я не помітила, коли він повернувся. У руці він тримав згорнутий кабель, а на його сорочці з'явилася темніша пляма від поту.

— Робоча.

— Отже, хороша.

— Не кожна робоча новина хороша.

— Але від цієї ти усміхнулася.

Я закрила ноутбук.

— Ти за мною спостерігаєш?

— Я зайшов по схему електропроводки. Важко не помітити людину, яка останні дві години дивилася на розклад, наче на особистого ворога.

— Я люблю знати, що роблю.

— Пам'ятаю.

Він відсунув стілець, на якому лежала його тека, і дістав із неї схему тераси. Не поспішав, хоча я знала, що його присутність не залишала мене байдужою.

— Можна тебе про дещо запитати? — промовив він.

— Про організаційні питання?

— Ні.

Я підняла брови.

— Залежить від запитання.

Якусь мить він мав вигляд людини, яка обмірковує кілька можливих формулювань.

— Тобі справді заважає моя присутність чи лише спосіб, у який ти про неї дізналася?

Я воліла б, щоб він запитав про будь-що інше. Наприклад, про оподаткування послуг, наданих за кордоном. Або про відмінювання хорватських географічних назв.

— І те, й інше, — відповіла я.

Він прийняв це без заперечень.

— Розумію.

— Справді?

— Я не маю права очікувати, що ти будеш у захваті від такого сюрпризу після одинадцяти років.

Я уважно подивилася на нього.

— Ти не здивований.

— Здивований. Просто не бачу причини влаштовувати з цього виставу.

Ці слова зачепили мене сильніше, ніж мали б. Упродовж багатьох років я уявляла різні версії нашої повторної зустрічі. У них я була холодною або дотепною. Іноді виголошувала промову, яка мала змусити його усвідомити, що він втратив. Натомість реальність запропонувала звичайну їдальню, незавершений розклад і чоловіка, який умів прийняти неприємну відповідь.

— Я не збираюся влаштовувати виставу, — сказала я.

— Добре.

— Але й не вдаваймо, ніби ми давні знайомі, які просто не мали часу зателефонувати одне одному.

Макс відклав кабель.

— Не збираюся.

Його обличчя залишалося спокійним, але я помітила, як міцніше він стиснув пальцями спинку стільця.

— Тоді можемо працювати, — оголосила я.

— Можемо.

Проте він не пішов одразу.

— Сильвано?

Я подивилася на нього.

— Що?

— Добре, що тоді ти не намагалася вдавати когось іншого.

Я насупилася.

— Коли?

— Одинадцять років тому. Ти була дуже впевнена в тому, чого хотіла.

На якусь мить мені забракло слів. Я згадала розмову на пляжі останнього вечора нашого літа. Тоді я сказала йому, що не збираюся змінювати свої плани заради курортного роману. Вимовила ці слова з упевненістю, якої насправді зовсім не відчувала.

— Іноді впевненість у собі — лише добре зіграна роль, — відповіла я.

Щось промайнуло його обличчям.

— Знаю.

Я не встигла запитати, що він мав на увазі. Із подвір'я долинув голос Лени, і Макс повернувся до дверей.

— Мушу перевірити доставку. До завтра підготую тобі список фільмів і технічних обмежень.

— Я надішлю тобі пропозицію розкладу.

Він кивнув і вийшов.

Увечері резиденція поступово стихала. Лена займалася бухгалтерією у своєму кабінеті, а я сіла на балконі кімнати на другому поверсі. З місця, де стояло моє крісло, було видно частину тераси й море. Удалині рухалися вогні човнів, що поверталися до порту.

Я відкрила документ із робочим планом на найближчі шість тижнів. Визначила години для замовлень постійних клієнтів, підготовки літературного перекладу та обов'язків у резиденції. Навіть залишила вільними недільні післяобідні години. Я не збиралася повторювати помилку минулих років, коли могла підпорядкувати цілий день очікуванню однієї людини.

Телефон завібрував.

Повідомлення з невідомого номера містило фотографію намальованого від руки плану тераси.

«Макс. Лена дала мені твій номер, щоб ми могли узгоджувати програму. Якщо тобі зручніше спілкуватися електронною поштою, скажи. Червоним я позначив місця, де не можна прокладати кабелі».

Я збільшила фотографію. Малюнок був точним, із розмірами та короткими поясненнями. У нижньому куті виднівся маленький ескіз розкладного стільця й примітка: «Не ставити тут, навіть якщо це виглядає романтично».

Я усміхнулася.

Відповіла: «Електронна пошта для офіційних питань. Повідомлення для термінових узгоджень. А романтичні стільці — не моя спеціальність».

Відповідь надійшла за мить.

«Шкода. Колись у тебе це непогано виходило».

Я прочитала ці слова двічі. Не тому, що не розуміла їхнього значення. Саме тому, що розуміла його надто добре.

Якусь мить я обмірковувала, чи не написати щось легке, можливо, трохи дошкульне. Зрештою відклала телефон, нічого не відповівши.

За кілька хвилин почула музику. Тиху інструментальну мелодію, що линула з тераси. Я визирнула через поруччя. Макс сидів сам на кам'яних сходах, що вели до саду. Перед ним стояла невелика колонка, а поруч лежав блокнот.

У світлі останніх сонячних променів його постать здавалася знайомою, майже до болю.

Одинадцять років тому я пообіцяла собі, що коли-небудь зустріну його знову, то не дозволю спогадам вирішувати за мене.

Тепер я вперше зрозуміла, як мало знала про те, що насправді залишилося між нами незавершеним.

Я зачинила балконні двері, але музика й далі долинала крізь щілину.

Наступного дня ми мали розпочати спільну роботу. Мені були потрібні чіткі правила, терміни й трохи холодного розуму.

Та найбільше мене непокоїло те, що за весь день Макс жодного разу не спробував схилити мене на свій бік.

І все ж мені ставало дедалі важче перестати про нього думати.

Розділ 2 - Межі, які ми встановлюємо самі

Наступного ранку мене розбудив передзвін дзвонів із сусідньої церкви. Була шоста сорок п'ять, безперечно надто рано для літнього відпочинку на Адріатиці, але моє тіло давно перестало розрізняти робочі дні й відпустку. Я підвелася, відчинила віконниці й якийсь час дивилася на затоку. Поверхня моря була майже нерухомою, а невеликі човни залишали на ній сріблясті сліди. У повітрі ще відчувалася приємна прохолода, яка зникала відразу після сходу сонця.

Перед сніданком я переглянула повідомлення. Електрик відповів на мій запит і запропонував приїхати наступного дня після обіду. Редакторка видавництва надіслала додаткові матеріали для співбесіди. Лена залишила мені в месенджері три запитання щодо описів заходів, а Макс надіслав список фільмів разом з інформацією про ліцензії.

Я двічі прочитала його повідомлення, цього разу з виключно професійних причин. Документ був підготовлений ретельно. Для кожного фільму окремо зазначалися витрати, технічні вимоги та обмеження щодо публічних показів. Там не було ані зайвих обіцянок, ані прихованих витрат. Мені подобалося працювати з людьми, які розуміли, що професіоналізм означає також уміння прямо сказати, чого зробити неможливо.

О восьмій я спустилася на кухню. Лена сиділа за столом із горнятком кави й телефоном біля вуха. Вона розмовляла хорватською, швидко й помітно напружено. Я знайшла в холодильнику йогурт, фрукти та хліб, який

хтось залишив у паперовому пакеті. Коли почала готувати сніданок, подруга завершила розмову й сперлася головою на долоні.

— Скажи, що в тебе є хороша новина, — попросила вона.

— Електрик приїде завтра.

— Люблю тебе.

— Знаю. Але нам потрібно поговорити про розклад.

Лена зітхнула.

— Ви з Максом справді дуже схожі.

Я завмерла з ножем над персиком.

— Ні, не схожі.

— Ви обоє починаєте речення зі слів «нам потрібно поговорити», а потім пояснюєте мені, чому мої ідеї неможливо втілити.

— Різниця в тому, що я пропоную рішення.

— Він теж.

Вона невинно усміхнулася, а я вирішила не продовжувати цю суперечку.

Після сніданку ми розклали документи на столі. Я показала їй запропонований поділ заходів на два блоки: літературні зустрічі після обіду та пізніші кінопокази. Проблемою залишалися дві зустрічі з авторами, які могли приїхати лише ввечері. Я не хотіла переносити їхні виступи без попередньої розмови. Тому запропонувала один день без кінопоказу, а другий — із коротшим сеансом.

— Макс буде незадоволений, — зауважила Лена.

— Чому?

— Він хоче проводити три регулярні покази на тиждень. Для нього це важливо, бо він планував просувати тут свій цикл європейського кіно.

Я відклала ручку. Я знала, що він веде власний бізнес, але не усвідомлювала, наскільки важливою для нього була регулярність заходів.

— Тоді поговоримо втрьох.

— Не обов'язково вирішувати кожну дрібницю при мені, — зауважила Лена. — Ви можете самі узгодити пропозицію.

— Саме тому я воліла б, щоб ти була присутня.

Подруга подивилася на мене з лагідною усмішкою.

— Силь, вам обом уже за тридцять. Гадаю, ви здатні посидіти за одним столом без нагляду.

— Річ не в нагляді.

— Знаю.

Вона більше нічого не сказала, а я відчула знайомий укол роздратування. Лена знала мене достатньо добре, щоб розуміти, коли я не хотіла визнавати власних побоювань.

Макс з'явився в їдальні невдовзі після дев'ятої. Він приніс два горнятка кави й невеликий пакет із пекарні.

— Лена сказала, що ти працюєш від самого ранку, — повідомив він. — Я подумав, що тобі може знадобитися щось міцніше за воду.

Він поставив одне горнятко біля мого ноутбука.

— Ти не знаєш, яку каву я п'ю.

— Чорну, без цукру.

Я подивилася на нього.